

GREEN SKILLS – АКТУАЛЬНІ ДЛЯ ВСІХ ПРОФЕСІЙ

Звіт за I (організаційно-підготовчий) етап прикладного наукового дослідження «Формування зелених навичок (green skills) у здобувачів освіти в освітньому середовищі закладу освіти» (лютий – жовтень 2025 р.)

Відповідно до Положення про порядок здійснення інноваційної діяльності у сфері освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.05.2023 №552 (зі змінами), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 07.07.2023 за №1155/40211, рішення Вченої ради ДЗВО «Університет менеджменту освіти» від 14.03.2025 (протокол №4) розпочато прикладне наукове дослідження за темою «Формування зелених навичок (green skills) у здобувачів освіти в освітньому середовищі закладу освіти» (лютий 2025 року – лютий 2028 року) (далі – дослідження).

Наукове керівництво дослідження здійснює Сергеева Лариса Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освіти дорослих і цифрових технологій Навчально-наукового інституту менеджменту і психології; наукове консультування – Кравченко Олена Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри освіти дорослих і цифрових технологій Навчально-наукового інституту менеджменту і психології.

Консультативний супровід за напрямками дослідження здійснюють: Микитюк Світлана Миколаївна, директор Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Чернівецькій області (за згодою); Мірошниченко Катерина Борисівна, президент громадської організації «Всеукраїнська асоціація працівників професійно-технічної освіти» (ВАПП) (за згодою); Ткаченко Ніна Григорівна, методист Науково-методичного центру професійно-технічної освіти у Харківській області (за згодою).

Упродовж лютого 2025 року визначено коло учасників дослідження. За результатами поданих заявок до складу увійшли 15 закладів освіти, серед яких заклади професійної освіти, фахової передвищої освіти, середньої та дошкільної освіти з Дніпропетровської, Закарпатської, Київської, Луганської, Одеської, Сумської, Харківської, Чернівецької областей та м. Києва. Укладено договори про участь у дослідженні між науковим керівником (професором Л.М.Сергеевою) і закладами освіти-учасниками дослідження в особі директора; у закладах-учасниках видано накази «Про проведення прикладного наукового

дослідження за темою «Формування зелених навичок (green skills) в освітньому середовищі закладу освіти», затверджено склад творчих груп.

Проведення дослідження зареєстровано в УкрІНТЕІ (ДРН 0125U002508 від 15-05-2025).

Від Харківської області учасниками дослідження стали ДНЗ «Слобожанський регіональний центр професійної освіти» (директор Толмачова Ірина Семенівна) та ЗП(ПТ)О «Чугуївський регіональний центр професійної освіти Харківської області» (в.о. директора Грушка Віталій Олександрович).

Упродовж I (організаційно-підготовчого) етапу педагоги закладів освіти пройшли тематичні 30-ти годинні (1 кредит ЄКТС) курси підвищення кваліфікації та отримали сертифікати.

20.03.2025 відбувся урочистий онлайн старт дослідження, за програмою якого проведено науково-практичну конференцію «Євроінтеграційне майбутнє України: «зелені» навички – шлях до сталого розвитку країни». У конференції взяли участь 16 спікерів. За підсумками видано збірник тез.

Відповідно до програми дослідження в закладах-учасниках проведено опитування (анкетування) щодо готовності педагогів до здійснення експериментальної діяльності (взяли участь 1003 особи) та підготовлено аналітичну довідку за його результатами.

Мета опитування:

- оцінити готовність педагогічних працівників до роботи з формування «зелених» навичок у студентів;
- визначити стан розвитку та підтримки ресурсощадного суспільства в закладі освіти та напрями його покращення;
- з'ясувати стан екологізації освіти та напрями її покращення;
- визначити обґрунтованість моделі емпатійного «зеленого» освітнього середовища в закладі освіти та напрями його формування.

У результаті опитування виявлено, що більшість респондентів (87,4%) погоджується з тим, що знання про розвиток і підтримку ресурсощадного суспільства мають бути складовою освітнього процесу. Це свідчить про позитивне ставлення педагогічних працівників до цінностей екологічної свідомості в освітньому процесі та демонструє високий рівень розуміння важливості включення знань про ресурсощадне суспільство в освітній процес.

Результати опитування щодо важливості екологічної освіти як складової сучасного освітнього процесу демонструють високий рівень розуміння педагогами важливості екологічної освіти. Переважна більшість респондентів 316 (94,4%) погоджується з тим, що екологічна освіта є важливою складовою освітнього процесу, 307 (46,5%) з них визначають важливість екологічної освіти як надзвичайну. Це свідчить про позитивне ставлення педагогів закладів професійної освіти до цінностей екологічної освіти.

Підсумовані результати опитування свідчать про важливість створення емпатійного «зеленого» середовища у закладах професійної освіти, готовність респондентів використовувати у роботі «зелені» навички та будувати діалог з колегами та студентами. Більшість опитаних вважають важливою складовою освітньої діяльності – вміння педагогів уникати непорозумінь та конфліктів,

правильно приймати рішення в межах своєї компетентності та дотримуватись стандартів професійної етики.

22.05.2025 ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» проведено V Всеукраїнську науково-практичну онлайн конференцію «Модернізація змісту професійної освіти в умовах євроінтеграції України – 2025». У роботі конференції взяли участь учасники дослідження, а також педагоги з інших закладів Харківської області:

- Тамара ВІНІЧЕНКО, заступник директора з навчально-методичної роботи ЗП(ПТ)О «Богодухівський регіональний центр професійної освіти Харківської області», тема «Формування цифрової компетентності педагога»;

- Ніна ШАПОЧКА, викладач фізики Лозівського центру професійної освіти Харківської області, тема «Трансформаційна роль цифрових платформ у професійній освіті»;

- Ніна ТКАЧЕНКО, методист НМЦ ПТО у Харківській області, тема: «Інтеграція екологічних принципів у професійну освіту: нові горизонти»;

- Олена ДІДЕНКО, методист НМЦ ПТО у Харківській області, тема «Цифровий кейс педагога: ІІІ для ефективного навчання професії».

29.05.2025 відбувся круглий стіл «Формування «зелених» навичок: вітчизняний та зарубіжний досвід». Спікери – учасники Науково-освітнього альянсу «Green skills – актуальні для всіх професій» – поділились напрацюваннями провідних країн світу, обговорили кращі практики формування «зелених» навичок у закладах освіти Нідерландів та Греції, Італії, Скандинавських країн, Німеччини, Швейцарії, Фінляндії, Польщі, Канади, США та ін.

«Green skills у професійній підготовці: досвід Німеччини та перспективи для України» представила Світлана БЕНДЕР, заступник директора з навчально-виробничої роботи ДНЗ «Слобожанський регіональний центр професійної освіти». «Зелена» професійна освіта в Польщі: приклади та напрями інтеграції сталого розвитку в національну освітню систему» – тема доповіді Катерини ТОРЯНИК, заступника директора з навчально-виховної роботи ЗП(ПТ)О «Чугуївський регіональний центр професійної освіти Харківської області».

Підсумовано, що у повоєнній відбудові України слід буде врахувати досвід країн-членів ЄС, а саме: успішність «попереднього шляху» «зеленого»

екологічного зростання країн ЄС, адже «зелена» економіка робить акцент на задоволенні потреб людини з урахуванням взаємодії з навколишнім середовищем, у пріоритеті – добробут майбутніх поколінь. Формуючи у молоді «зелені» навички, педагоги надають їм можливість змінити своє ставлення до екологічно свідомої поведінки.

За матеріалами заходу видано спеціальний випуск журналу «Методичний вісник професійно-технічної освіти Чернівеччини» (серпень 2025 р.).

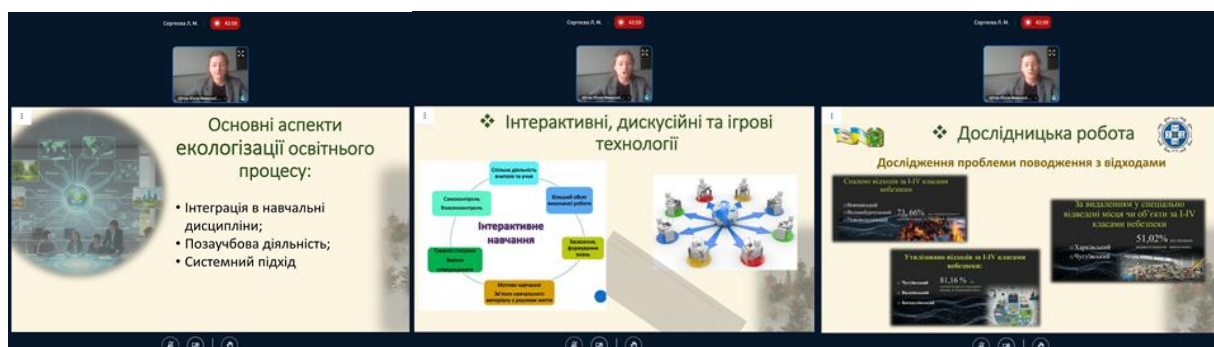
26.09.2025 за програмою дослідження відбувся коворкінг «Визначення технік і технологій формування «зелених» навичок у майбутніх фахівців» (підсумки I етапу), у якому взяли участь як спікери:

- Балугян Тетяна Валеріївна, викладач біології ДНЗ «Слобожанський регіональний центр професійної освіти», з доповіддю «Техніки формування «зелених» навичок з напрямку «формування емпатійного освітнього середовища»;

- Штих Юлія Миколаївна, викладач біології та екології ЗП(ПТ)О «Чугуївський регіональний центр професійної освіти Харківської області», з доповіддю «Техніки формування «зелених» навичок з напрямку «екологізація освітнього процесу»;

- Ткаченко Ніна Григорівна, методист НМЦ ПТО у Харківській області, з доповіддю «Підсумкове визначення пілотних технік і технологій формування «зелених» навичок».

30.10.2025 відбувся круглий стіл «Формування «зелених» навичок – важливий крок на шляху до сталого відновлення країни». Захід відбувся у рамках XVII Міжнародної виставки «Інноватика в сучасній освіті» та став підсумком I етапу організаційно-підготовчого дослідження. 8 спікерів поділилися результатами наукових розвідок з питань сприяння розвитку екологічно стійкого та справедливого суспільства, педагогічними техніками та технологіями у професійній інклюзивній освіті, практиками формування «зелених» навичок у майбутніх фахівців в умовах сталого розвитку при ознайомленні дітей з природою.

Стартує II-й (концептуально-діагностичний) етап (листопад 2025 року – жовтень 2026 року). Відповідно до програми дослідження заплановано:

- обґрунтування педагогічної проблеми необхідності формування «зелених» навичок у майбутніх фахівців;
- визначення концептуальних елементів формування «зелених» навичок;
- обґрунтування моделі емпатійного «зеленого» освітнього середовища;
- визначення комплексу взаємозумовлених зовнішніх і внутрішніх чинників, які забезпечують високу ефективність формування «зелених» навичок шляхом екологізації освітнього процесу;
- підготовка діагностувального інструментарію для оцінювання соціально-професійних досягнень здобувачів освіти в опануванні «зелених» навичок;
- проведення діагностики оцінювання соціально-професійних досягнень здобувачів освіти в опануванні «зелених» навичок.

Прикладне наукове дослідження «Формування зелених навичок (green skills) у здобувачів освіти в освітньому середовищі закладу освіти» продовжується.